



pressmeddelande

från EU:s narkotikacentrum i Lissabon

Nr 6/2000 – 11 oktober 2000

VIKTIGT: FÅR EJ PUBLICERAS FÖRE 12.00 (CET), ONSDAGEN DEN 11 OKTOBER

Årsrapport om narkotikaproblemet i EU – 2000

NARKOTIKAMISSBRUK MER DISKRIMENERANDE FÖR KVINNOR ÄN FÖR MÄN

ECNN efterlyser speciallösningar anpassade till kvinnors behov

Narkotikamissbruk är mer diskriminerande för kvinnor än för män enligt *Årsrapporten över situationen på narkotikaområdet i Europeiska unionen*, vilken presenteras i dag av EU:s narkotikacentrum i Lissabon, ECNN. I rapporten efterlyses speciallösningar som är anpassade till kvinnors speciella problem och behov.

Centrumet säger att narkotikamissbruk betraktas som oförenligt med kvinnorollen. Moderskapet är en hörnsten. Kvinnor är rädda för att stämplas som "olämpliga" som mödrar och att deras barn tas ifrån dem om de söker behandling.

Detta innebär att kvinnliga narkotikamissbrukare stöter på fler hinder än män när det gäller att få behandling som motsvarar deras behov, säger ECNN.

Dessa utmanande rön framkommer av en fördjupning i rapporten om de specifika problemen med kvinnors narkotikamissbruk och om skillnaderna mellan könen.

Centrumet konstaterar att den begränsade information som finns att tillgå visar att åtgärderna mot mäns narkotikamissbruk tenderar att inrikta sig på missbrukets inverkan på brottsligheten, medan åtgärderna mot kvinnors missbruk tycks grundas mer på omsorg om drogmissbrukarens inverkan på andra – på barn när mödrarna är missbrukare...och på män när missbrukarna arbetar inom sexbranschen.

Könsskillnader

Enligt rapporten begår kvinnliga narkotikamissbrukare färre egendomsbrott än manliga och finansierar oftare sitt missbruk via sexbranschen. Sexarbete kan vara en fast inkomstkälla, i vissa fall för upp till 60% av kvinnorna.

Man har alltid varit bekymrad över risken att anställda i sexbranschen sprider infektionssjukdomar till sina kunder, tillägger ECNN. Sambandet mellan kvinnors narkotikamissbruk och arbete i sexbranschen har med stor sannolikhet bidragit till utbyggnaden av åtgärder för att minska skadeverkningarna och för behandling av kvinnliga narkotikamissbrukare.

Enligt ECNN har kvinnospecifika narkotikafrågor hittills inte granskats systematiskt i EU:s system för narkotikainformation. De flesta medlemsstater har dock särskilda program med varierande omfattning och inriktning och ett antal inrättningar för kvinnor har skapats för att ge skydd, information och praktisk rådgivning om säkrare sex och säkrare narkotikaanvändning.

I tolv medlemsstater finns program inriktade på de behov de kvinnor i sexbranschen som missbrukar narkotika har. **Irland, Spanien** och **Storbritannien** rapporterar om flera sådana program medan **Belgien** och **Finland** inte redovisar några.

Totalt sett nyttjar män olagliga droger mer än kvinnor, sägs det i rapporten. Skillnaderna i narkotikamissbruk mellan könen är dock sammansatta av flera faktorer – såsom den problematik som hänger samman med sexbranschen och mäns påtryckningar på unga flickor.

Ett problem för kvinnorna som ECNN betonar är att flickor experimenterar med narkotika tidigare än pojkar. Detta "beror i regel på att flickorna har äldre pojkvänner som kan locka dem att pröva narkotika". Av detta skäl inriktas de förebyggande åtgärderna i **Tyskland, Österrike** och **Sverige** särskilt på mycket unga kvinnor och skolflickor. "Dessa initiativ koncentreras ofta på den kvinnliga identiteten och hur man kan vägra ta emot erbjudanden om droger från pojkvänner och andra manliga bekanta."

Mellan 15 och 16 års ålder tenderar pojkar och flickor att experimentera lika mycket med cannabis. Mellan 20 och 24 är användarna oftare män än kvinnor.

Könsskillnaderna vad gäller rapporterad användning under det senaste året och för specifika droger är ännu tydligare. När flickorna blir äldre uppstår och förstärks också fler könsrelaterade skillnader.

Tvärtemot förhållandet för olagliga droger är missbruket av mediciner som bensodiazepiner vanligare hos kvinnor, och skillnaden ökar med ökande ålder. Den sociala diskrimineringen är mindre trots att hälsoriskerna med regelbunden användning av sådana mediciner är avsevärda.

Icke styrkta (ovetenskapliga) rapporter från **Tyskland, Frankrike, Irland** och **Storbritannien** tyder på en viss oro över att hiv och hepatit B-infektioner ökar hos somliga kvinnliga narkotikamissbrukare. Det har spekulerats i att detta beror på kvinnors mer riskfyllda injiceringsbeteende eller på könsumgänge utan skydd.

Att skydda spädbarn mot narkotika

I alla medlemsstaterna erbjuds gravida kvinnor en "gräddfil" till narkomanvården. I **Österrike, Belgien, Danmark, Frankrike, Irland, Portugal** och **Sverige** har specialistvård utvecklats särskilt för dem. För många av dessa kvinnor är dock vanlig mödravård oförenlig med deras sätt att leva, eller så är de rädda för att brännmärkas om de deltar.

Centrumet säger: "Det ökande antal barn som föds av missbrukare riskerar att själva utveckla narkotikamissbruk. Hur barn påverkas...det är ett problem som ägnas allt större uppmärksamhet."

I vilken utsträckning barn kan fortsätta att bo tillsammans med missbrukande mödrar varierar mycket i **EU**. Någon klar politik för omsorg om barnen har antingen ännu inte utarbetats eller inte standardiserats i praktiken.

Färre kvinnor än män genomgår behandling

Proportionen mellan kvinnliga och manliga narkotikamissbrukare som undergår behandling tenderar att ligga under 1:3. Kvinnorna tenderar att vara yngre än männen och andelen kvinnor minskar med ökande ålder. Siffrorna tolkas generellt som att kvinnor med narkotikaproblem är underrepresenterade, snarare än som ett tecken på att kvinnor behandlas med större framgång.

I rapporten förklaras att ett huvudskäl till att kvinnorepresentationen är låg inom drogbehandlingen är mödrskapet – många av de kvinnliga patienterna har minst ett barn och är ofta för upptagna med att ta hand om barnen för att följa ett behandlingsprogram. Alternativt är de rädda för att stämplas som "olämpliga" som mödrar och för att deras barn skall tas ifrån dem om de söker behandling.

Kvinnors narkotikamissbruk i fängelserna

Enligt rapporten ökar antalet kvinnliga interner i Europa stadigt. I **Spanien** har antalet nästan tredubblats under de senaste 10 åren. Trots att en mindre andel av de dömda narkotikabrottslingarna är kvinnor visar uppgifter från **Irland** och **Storbritannien** betydande nivåer av problematiskt narkotikamissbruk hos kvinnor som tas in i fängelse, huvudsakligen av heroin, metadon och bensodiazepiner. Riktlinjer för behandling av bensodiazepinberoende för att förebygga riskerna med plötsligt bortdragande tycks inte vara lika utvecklade som för opiater.

ECNN noterar att behandlingsmöjligheterna i kvinnofängelserna varierar. Det är bara några få länder, såsom **Tyskland** och **Portugal**, som tillhandahåller särskild vård i kvinnofängelserna, trots att en stor andel av de kvinnliga internerna använder droger. I **Portugal** finns två fängelser med daghem, så att barnen kan stanna hos sina mödrar.

För redaktörerna

1. **Årsrapport över situationen på narkotikaområdet i Europeiska unionen** kan laddas ner från **ECNN**:s webbplats onsdagen den 11 oktober kl. 12.00 (CET):
http://www.emcdda.org/publications/publications_annrep.shtml
eller <http://emcdda.kpnqwest.pt>
2. Andra aspekter av rapporten belyses i två separata pressmeddelanden som också kan laddas ner onsdagen den 11 oktober kl. 12.00 (CET):
<http://www.emcdda.org/press/press.shtml>
 - **Problematiskt narkotikamissbruk – nya trender (generellt pressmeddelande)**
 - **Substitutionsbehandlingen ökar i hela EU – men är “fortfarande ett dåligt utvärderat lappverk” (för djupning)**

• Kontaktperson: Kathy Robertson, pressekreterare, Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk • Tfn: (351) 21 811 3000 • Fax: (351) 21 813 1711 • E-post: Kathryn.Robertson@emcdda.org •
• ECNN, Rua da Cruz de Santa Apólonia 23–25, PT-1149-045 Lissabon, Portugal •
• Besök oss på Internet på <http://www.emcdda.org> •